ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

РІК ВИДАННЯ XXV

Червоне Запоріжжя

ОРГАН ЗАПОРІЗЬКОГО ОБКОМУ І МІСЬККОМУ КП(б)У ТА ОБЛАСНОЇ РАДИ ДЕПУТАТІВ ТРУДЯЩИХ

№ 194 (6476) | ВІВТОРОК, 26 ВЕРЕСНЯ 1944 РОКУ | Ціна 20 коп.

Важлива державна справа

У часи кривавих боїв за Батьківщину радянський Уряд видав кілька нових постанов, які підносять радянську школу на таку висоту, на якій вона ніколи ще не стояла.

Рішуче поставлене питання про те, щоб не тільки формально охопити всіх дітей шкільного віку навчанням, а й дати їм міцні всебічні знання, щоб випускники шкіл входили в життя цілком зрілими, готовими виконувати ті обов'язки, які на них покладе Батьківщина.

На фоні цієї історичної реформи радянської школи ще більшого значення набирає основний закон про загальне обов'язкове навчання дітей шкільного віку.

В нашій Запорізькій області є багато міст і сіл, де навчанням охоплена вся дітвора. Це, насамперед, стосується Мелітополя і Пологів. Запорізька область загального обов'язкового навчання тут реально взялася громадськість. Квартальні комісії на чолі з депутатами міських і районних Рад не тільки стежать за тим, щоб усі прибулі в дану місцевість діти були записані до школи, але й добиваються того, щоб усі учні регулярно ходили на заняття.

Але разом з тим підсумки минулого року говорять і про інше—про тривожний стан із здійсненням загального обов'язкового навчання в ряді шкіл. Треба прямо сказати, що деякі керівники відділів народної освіти і виконкомів райрад читають нові постанови про школи, але не помічають глибокого змісту тих перетворень, які ці постанови вносять в справу народної освіти.

В першій і другій Гуляйпільських школах минулого року в деяких класах навчалось 50 процентів учнів. 1.000 дітей не відвідували школи в Оріхівському сільському районі. Не одну сотню дітей розгубили за рік в Оріхівському, Ново-Златопольському, Куйбишевському районах.

Хут формально поставились до загального обов'язкового навчання, не організували допомогу дітям, що мають в ній потребу, немає майстерень, в яких би кожен школяр міг відремонтувати собі взуття, одяг, шкільних приладів, де могли б перебувати діти, що живуть у віддаленій від школи місцевості.

Чи всі діти шкільного віку, які мають навчатися в молодших класах, сіли у вересні за парти? Ні, не всі. Перевірка виявилась, що навіть перепис дітей в деяких районах проведений дуже неохайно, що зараз, всередині учбового року, доведеться вносити корінні зміни у шкільну сітку.

Прилив дітвори до шкіл Червоногвардійського району виявився остільки несподіваним для районних керівників, що виконком райради мусив ухвалити рішення про укомплектування нових семирічних шкіл і трьох неповних середніх. Понад 50 нових класів додатково організується в цьому районі. У Великому Токмаку (зав. райвно тов. Почтарьов) від час перепису виявилися 500 дітей непривованими. Всі вони зараз прийшли в школи, але їх не можуть прийняти, розмістити, бо не вистачає класів, вчителів. У Приморському районі, навпаки, з перших днів навчання недолічили 350 учнів, у Василівському—439. На сором завідуючого Запорізьким міськвно тов. Коробова, в Запоріжжі на початок учбового року не була враховано одна четверта частина всіх дітей.

Разом з тим необхідно ще раз повернутися до питання про шкільні будинки. Як і раніше, найприкрішим місцем щодо цього є Запоріжжя. У школі № 19 (директор тов. Столбур) в деяких молодших класах досі ще не почались заняття. Ще більше ускладнюється справа з розміщенням учнів V—X класів 1-ої, 2-ої, 5-ої шкіл, хоч 1 жовтня ці учні мають почати навчання. І чи ж можна миритися з таким становищем, коли в Інженерній сільраді, Нологіївського району, за браком місту через річку відірвані від навчання десятки школярів?

Через кілька днів тисячі учнів V—X класів прийдуть до шкіл, щоб продовжувати свою освіту. Деякі батьки будуть схильні затримати підлітків дома, поки не впораються з збиранням городини та іншими господарськими клопотами. Школа, виконкоми райрад повинні рішуче боротися з цими тенденціями так само, як і не припускати затримки вдома дітей семирічного віку.

Наближаються перші роковини визволення нашого обласного центру від німецьких загарбників. Гаряче готуються до цього дня робітники підприємств, колгоспники. Вони прагнуть трудовими подвигами в тилу завоювати право на підписання рапорту великому Сталіну.

Не повинен, не може відстати від цього патріотичного почину передовий загін радянської інтелігенції—працівники освіти. Немає сумніву, що десятки народних вчителів скріплять своїми підписами переможний рапорт.

Напередодні XXVII річниці Великого Жовтня

ВИКОНАНО РІЧНИЙ ПЛАН

Річниці визволення Запоріжжя колектив хлібозаводоуправління № 1 підготував гідний подарунок: річний план виконано на 104,9 процента, причому, продуктивність праці становить 130 процентів до плану, собівартість продукції знижена загалом більше, ніж на 12 тисяч карбованців.

Характерно відзначити, що в порівнянні з вимогами технологічного процесу, у роботі бере участь значно менша кількість людей, і це дало можливість зекономити 97 тисяч карбованців фонду зарплати. Особливо проявили себе наші передові стахановці, працюючи за двох і трьох.

Приклад високої продуктивності і гарної якості у випічці хліба показують тт. Казарьяни, Кузьменко, Маршанська, Іванісова, Ковалева з пекарні № 2—3, де завідуючий т. Фоменко; тт. Портнай, Бедюх, Галинченко, Верходуб з пекарні № 4, де завідуючий т. Сиротa, і багато інших.

Готуючись по-фронтовому зустріти жовтневі свята, колектив заводоуправління № 1 зобов'язався до кінця року видати понад план 2.500 тонн хліба, довести вихід продукції по всіх сортах до 156 процентів.

Ф. Трусов,
директор хлібозаводоуправління № 1.

І. Ротар,
секретар партійного комітету.

Л. Тімофеєва,
голова завкому.

▽

Видатні рекорди стахановців-тисячників

Ставши на стахановську вахту на честь звільнення нашої області від окупантів, ряд стахановців заводу ім. Кірова досягли рекордного виробітку.

Токар Сергій Васильович Русаков довгий час виробіток втримував на рівні 750 — 775 процентів. Днями, застосувавши на своєму верстаті нове пристосування, він змінне завдання виконав на 1.354 процента. Молода робітниця ливарного цеху Зінаїда Шевелідзе, яка нещодавно оволоділа спеціальністю формовника, довела виробіток до 1.000 процентів. Вчора змінне завдання вона виконала на 1.040 процентів.

Робітники заводу тт. Пінчук, Малиш, Денисенко, Шаповалов та інші систематично працюють за семерьох та восьмерьох.

▽

Корисно використовується кожна хвилина

На червоноармійському заводі імені Шевченка відчувається помітне пожвавлення. Ділом відповідаючи на заклик москвичів, робітники готують стахановські подарунки XXVII річниці Великого Жовтня.

Колектив заводу зобов'язався достроково закінчити плани чотирьох останніх місяців року і зараз посилено ліквідує всі вузькі місця, що зволікають виробничий процес. Посиленими темпами встановлюється обладнання, що прибуває на завод. Виконати це складне завдання за 12 робочих днів—таке зобов'язання робітників. І воно виконується з честю.

Ремонтні бригади раціонально використовують кожну хвилину робочого дня на встановленні потужного дизеля. Цю роботу вони зобов'язались виконати в короткий строк—за 45 робочих днів.

Т. Орлов,
голова завкому.

▽

Прискорились відбудовчі роботи

Соціалістичне змагання на Осипенківському рибзаводі, де директором т. Бандуркін, значно прискорило відбудовчі роботи. Взявши зобов'язання закінчити в цьому місяці відбудову трьох лабазів центрального цеху і перекриття приміщень контори і складу, колектив заводу успішно завершує ці роботи.

Активно працюють бригади на ремонті човнів і встановленні дизеля. З його пуском завод дістане можливість безперебійно вести виробничі процеси.

Готуючись гідно зустріти Жовтневі свята, робітники взяли зобов'язання надати допомогу у відбудові міста. Виконуючи його, колектив заводу закінчує роботи по розчистці площадок на вказаних об'єктах.

Підписання Угоди між Урядом Литовської Радянської Соціалістичної Республіки і Польським Комітетом Національного Визволення про евакуацію литовського населення з території Польщі і польських громадян—з території Литовської РСР

В останні дні між Урядом Литовської Радянської Соціалістичної Республіки і Польським Комітетом Національного Визволення відбувались переговори щодо укладення Угоди про взаємну евакуацію литовського населення з території Польщі до Литовської РСР і польського населення з території Литовської РСР—до Польщі. В наслідок цих переговорів, які відбувались в атмосфері дружнього взаєморозуміння, 2 вересня в Любліні підписана Угода між Урядом Литовської Радянської Соціалістичної Республіки і Польським Комітетом Національного Визволення про евакуацію литовського населення з території Польщі до Литви і польських громадян з території Литовської РСР до Польщі.

Угода передбачає, що евакуація буде проведена на основі повної добровільності. Про строки і умови евакуації буде доведено до відому населення спеціальними уповноваженими Ради Народних Комісарів Литовської РСР і Польського Комітету Національного Визволення, які виділяються для практичного проведення евакуації як на території Польщі, так і на території Литовської РСР.

Розселення і трудовлаштування евакуйованих беруть на себе на території Литовської Радянської Соціалістичної Республіки—уряд Литовської РСР і на території Польщі—Польський Комітет Національного Визволення.

Особи, які евакуюються із Польщі на територію Литовської РСР, за їх бажанням, або наділяються землею для ведення господарства, або їм створюються умови одержати роботу за їх спеціальністю і спеціальністю.

Особи, які евакуюються з Литви на територію Польщі, також одержать землю в розмірах, передбачених законом про земельну реформу в Польщі. Як у Литві, так і в Польщі, переселювані безземельні селяни, в разі їх бажання, також одержать землю на загальних підставах. Всім іншим евакуйованим будуть створені умови одержати роботу за їх освітою і спеціальністю. Угода передбачає різні пільги для евакуйованих. З них списуються всі недоїмки по натуроплаті, поставках, грошових податках і страхових платежах, які лічаться за ними. Всі переселювані господарства як на території Литовської РСР, так і на території Польщі, звільняються від усіх державних грошових податків і страхових платежів строком на два роки.

Евакуйованим в місцях розселення видається грошова допомога в розмірі 5.000 карбованців злотих на одне господарство на господарське обзаведення та інші потреби, із силатою цієї суми протягом 5 років. Якщо евакуйований в пункті виїзду здав урожай державі, Угода передбачає повне повернення йому в тому місці, куди він переселяється, цієї кількості урожаю. Той з евакуйованих, хто в пунктах від'їзду засіяв озимий клин, одержує озимий посів в пункті приїзду, по можливості в тих же розмірах.

Движиме і недвижиме майно, яке залишиться після евакуації, за винятком землі, повертається евакуйованому згідно закону, що існує в Литовській РСР і відповідно—в Польщі.

Угода підписана за уповноваженням Литовської РСР Головою Ради Народних Комісарів Литовської РСР Гедвілас М. і за уповноваженням Польського Комітету Національного Визволення Головою Комітету С. Б. Осубка-Моравським.

Від Радянського Інформбюро

Оперативне зведення за 24 вересня

Кораблі і частини Червонопрапорного Балтійського флоту 24 вересня оволоділи важливою воєнно-морською базою на Балтійському морі містом **Пальдіски** (порт **Балтійський**).

Протягом 24 вересня на південний захід і на південь від міста **Таллінн** наші війська, продовжуючи наступ, зайняли понад 200 населених пунктів, в тому числі великі населені пункти **Пяртлі, Кохіла, Юру, Рапла, Кохва, Авукюла, Марьяма.**

На північ і південь від міста **Валмієра** наші війська, розвиваючи наступ, оволоділи містом і залізничним вузлом **Руйєна**, містом і залізничною станцією **Смілтене**, а також з боями зайняли понад 200 інших населених пунктів, в тому числі **Нуйя, Одра, Дітері, Ендзеле, Спвліс, Дуре, Сеті, Рубене, Лієна, Рауна** і залізничні станції **Стренчі, Брангулі, Бікєєя.**

На схід від міста **Рига**, наші війська, в результаті упертих боїв, зайняли понад 250 населених пунктів, серед яких **Спулгас, Межачі, Майолі, Бейгужени, Клідіно, Дравцени, Мандолі, Бріжі, Скрівері** і залізничні станції **Убеле, Таурупе, Анакраупле.**

На інших ділянках фронту — розшуки розвідників і в ряді пунктів йшли бої місцевого значення.

За 23 вересня наші війська на всіх фронтах підбили і знищили 64 німецьких танка. У повітряних боях і вогнем зенітної артилерії збито 56 літаків противника.

* * *

Удари нашої морської авіації по судах противника

Авіація Червонопрапорного Балтійського флоту продовжувала завдавати удари по судах противника в Балтійському морі. На південний захід від острова Езель наші бомбардувальники і торпедоносці вдень 23 вересня потопили три великих німецьких транспорти і один сторожовий корабель. На захід від Лібави радянські льотчики пустили на дно транспорт противника тоннажем в 10 тисяч тонн. Крім того, потоплений один німецький транспорт на південний захід від Віндави. Таким чином, всього потоплено п'ять транспортів і сторожовий корабель противника.

Оперативне зведення за 25 вересня

Протягом 25 вересня у західній і південній частині Естонії наші війська, розвиваючи наступ, оволоділи повітовим центром Естонської РСР містом і портом **Хаапсалу**, містом **Кілінгі-Нимме**, містом **Мийзакюла**, містом **Муствла**, а також зайняли понад 800 інших населених пунктів, серед яких великі населені пункти **Кейла, Васалемма, Рійяпере, Паскюла, Волісе, Вігала, Удувере, Недсема, Синді, Кодаре, Раннакюла, Вийсте, Хядеместе, Кюсіку, Кулла Рімму, Тухолано** і залізничні станції **Сауе, Кейла, Клоога, Васалемма, Лайтсе, Інгу, Хагуді, Рапла, Райккюла, Койксе, Васкряма, Сур'ю, Сігасте, Волтвері, Мийзакюла.**

На захід від міст **Руйєна** і **Валмієра** наші війська, продовжуючи наступ, оволоділи містом і залізничною станцією **Мазсалаце**, а також з боями зайняли понад 200 населених пунктів, в тому числі **Віртени, Унгурмуйжа, Вецате, Матіші, Подзені, Вольті** і залізничні станції **Віртени, Ідус, Куокмуйжа, Зілайскалне, Бале, Лодс.**

На схід від міста **Риги** наші війська, в результаті упертих боїв, зайняли понад 80 населених пунктів, серед яких **Весалувске, Кляустес, Банужі, Яункойпене, Бушані, Баложі** і залізничні станції **Дзербене, Моллі, Кайпене.**

На південь і на південний схід від міста **Санок** наші війська, переборюючи опір та інженерні загородження противника в гірсько-лісистій місцевості, з упертими боями зайняли понад 50 населених пунктів, в тому числі **Яблонки, Должиця, Кривє, Смерек, Ветліна, Береги, Гурне, Смольні, Ломна.**

На інших ділянках фронту—розшуки розвідників і в ряді пунктів йшли бої місцевого значення.

За 24 вересня наші війська на всіх фронтах підбили і знищили 25 німецьких танків. У повітряних боях і вогнем зенітної артилерії збито 71 літак противника.

* * *

У західній і південній частинах Естонії наші війська розвивали успішний наступ. Частини Н-ського з'єднання з боями просунулися вперед на 50 кілометрів і штурмом оволоділи портом і містом Хапсалу. Зайнято також важливі опорні пункти оборони противника—міста Кілінгі-Нимме, Мийзакюла і Муствла. Захоплено в полон понад 1.000 німецьких солдатів і офіцерів. Наші рухливі з'єднання і піхота, широко застосовуючи обходи, громлять вузли опору німців. Батарея самохідних гарматт старшого лейтенанта Сініченка завдала удару у фланг противника і знищила до 200 гітлерівців. Рота старшого лейтенанта Нікітіна, переслідуючи противника, розгромила німецький штаб, знищивши при цьому понад 50 ворожих солдатів і офіцерів.

Перший Білоруський фронт.
Наші автоматники ведуть бій за водний рубіж.
Фото Г. Коновалова. (Фотохроніка ТАРС).

Дошка пошани

За рішенням виконкому облради депутатів трудящих і бюро обкому КП(б)У заносяться на обласну Дошку пошани радгоспи, які виконали державний план хлібоздачі до 20 вересня 1944 року.

12. Радгосп ім. **Горького**—директор тов. **Крамаренко.**
13. Радгосп «**Ентузіаст**»—директор тов **Ширин.**
14. Радгосп «**Скалистий**»—директор тов. **Гудзь.**
15. Радгосп «**Червоне Запоріжжя**»—директор тов. **Іщенко.** План хлібопоставок виконаний на 105 процентів.

За поданням облземвідділу за дострокове виконання річного плану тракторних робіт заносяться на обласну Дошку пошани:

8. **Ботіївська МТС**, Приазовського району,—директор МТС тов. **Веретеніков**, старший агроном тов. **Стенгелов**, старший механік тов. **Бондаренко**, секретар парторганізації МТС тов. **Міхов.**

План тракторних робіт виконаний на 101 процент, виробіток на один 15-сильний трактор м'якої оранки 442 гектари.

Наші війська захоплюють багато озброєння і воєнних матеріалів. За неповними даними, радянські частини в місті Таллін захопили у німців 25 літаків, 185 гармат, понад 200 автомашин, багато залізничних ешелонів з різними вантажами, 15 суден та інші трофеї.

* * *

На захід від міста Руйєна наші війська, переборюючи опір противника, просунулись вперед на 15 кілометрів. Бійці одного нашого з'єднання вийшли на підступи до міста Мазсалаце. Інші частини обійшли озеро Буртніеку-Езерс і прорвалися в той же район з південного сходу. В результаті навального удару з двох напрямів радянські війська оволоділи містом і залізничною станцією Мазсалаце.

На захід від міста Валмієра наші піхотинці й танкісти оволоділи залізничною станцією Зілайскалне. За свідченнями полонених, противник зазнав великих втрат. Полонені солдати й офіцери заявляють, що в боях за останні дні всі німецькі дивізії втратили не менше половини свого особового складу. Німці посилили свої внекровлені з'єднання, кинувши в бій три нових дивізії. Наші війська відбили численні контратаки цих щойно кинутих в бій частин противника. З боями просуваючись вперед, радянські частини зайняли понад 200 населених пунктів.

Наша авіація активно підтримує наступ наземних військ. За день радянські льотчики знищили 140 автомашин і понад 100 возів з вантажами. У повітряних боях збито 20 німецьких літаків.

* * *

На схід від міста Рига наші війська продовжували наступ. Противник, використовуючи зручну для оборони місцевість, чинить впертий опір. Відступаючи під ударами радянських військ, німці мінірують шляхи і висаджують в повітря мости. Запеклий бій точиться в районі озера Плаужу-Езерс, де наші частини, що наступають, щільно підійшли до оборонного рубежа німців, названого ними «зимовою лінією». Радянська піхота при підтримці артилерії і танків зломила опір німців і прорвала оборону противника на цій новій лінії. За день боїв знищено до 1.500 німецьких солдатів і офіцерів.

В боях за визволення Прибалтики від німецько-фашистських загарбників радянські бійці і офіцери проявляють відвагу, героїзм і високу військову майстерність. Рота латишських бійців під командуванням капітана Вейс, оволоділа цінуючою над місцевістю висотою. Німці розпочали контратаки, але були відкинуті з великими для них втратами. Гвардії рядовий Сергійчук ввірвався до німецької траншеї і гранатами знищив двох німців. В рукопашній сутичці Сергійчук заколов штиком ще трьох гітлерівців. Рядовий Лазарев підповз до німецького танку «Тігр» і кинув протитанкову гранату. Вибухом перебило гусеницю. Вогнем з автомата т. Лазарев знищив німецьких танкістів, що намагалися втекти.

* * *

На північ від міста Санок відбувалися запеклі бої. Наші війська завдали німцям сильного удару і зайняли населений пункт Яблонки. На полі бою залишилося понад 400 ворожих трупів. Захоплено у німців 20 гармат, 30 кулеметів і склад з боєприпасами. Взято 200 полонених. На південний схід від міста Санок, на підступах до хребта Отрит, частини Н-ського з'єднання розгромили гірські загони противника. Подолавши хребет, наші бійці переправилися через ріку Сан і оволоділи рядом населених пунктів. В боях за ці пункти знищено до батальйона гітлерівців.

* * *

Авіацією Червонопрапорного Балтійського флоту у Ризькій затоці потоплено німецький транспорт тоннажем в 5 тисяч тонн.

По Радянському Союзу

Нові гідроелектростанції на Алтаї

На Алтаї споруджується п'ять нових гідроелектростанцій. Закінчується будівництво ГЕС в Змеиногорську. Споруджується станція в колгоспі «Советский путь». Почалося будівництво гідростанції в Ойрот-Турі.

В наступному році намічено розгорнути будівництво ще 8 гідростанцій в районних центрах.

Перша нафтова шахта освоїла проектну потужність

Збудована на далекій півночі, в Ярегському родовищі, перша в Радянському Союзі нафтова шахта досягла проектної потужності. Понад план уже видобуто три ешелони нафти. Достроково виконано річний план свердлових робіт.

Виставка овочів

У Наркомземі РРФСР відкрилася виставка овочів. Учасники її — колгоспи і радгоспи ряду областей республіки, селекційні і досвідні контрольні станції, допоміжні господарства військових частин Московської військової округи та інші сільськогосподарські організації. Вони експонують понад різноманітних овочів.

Цікаво й весело проводять час вихованці дитячого садка № 2 (м. Запоріжжя). Цей садок відвідує більшість дітей-сиріт, батьки яких загинули на фронті Вітчизняної війни. Дітвору чудово годують, вихователькн ннгадують для них найрізноманітніші розваги.

На фото: ліворуч—група дітей на рухомою грою. Праворуч—вихованні дитсадка Нела та Ада Таран, батько яких смертю хоробрих загинув на фронті.

Фото М. Колядюка.

Гідно зустрітн річницю визволення Запоріжжя

Колгоспники й працівники МТС, з честю виконуйте свої зобов'язання!

МОЛОДІ ХАЗЯЇНИ

Веселі, білі хатинки в густій зелені фруктових садів. Широкі, прибрані гамасливі вулиці села Мар'янівки. На вересневому вітрі полощаться червоні прапори.

Село святкує. Рік тому побідоносна Червона Армія вигнала німецьких окупантів з Мар'янівки—з колгоспу імені Ворошилова. Розтанув у повітрі запах пороху і згарищ. Повернулась в рідне село молодь, яка ховалась від угону в рабство. Приїхав і голова колгоспу Іван Опанасович Квас, а з ним—молоді й старі колгоспники, які пішли під вінця за Волгу.

Гірко було бачити спустошені колгоспні ферми, спалені будинки, зруйнований клуб, новий і просторий колгоспний клуб, в якому розкривалися чудові таланти молоді.

Але довго замислюватися голова колгоспу йому не дозволив. Він не любив нитиків. Іван Опанасович майже не змінився за час війни, хіба тільки зовсім сріблою стала голова та прибавилось зморщок. Як батько вірить своїм дітям, повірив він молоді і говорив з комсомольцями, немов з синами. При цьому на його доброзичливому обличчі кудись зникали зморшки і весело сяяли блакитні очі.

Він обговорював з молоддю всі господарські питання, радився, не ховаючи труднощів.

— Так як же, друзі, впораємося?— запитував він після всіх балачок.

— Звичайно, впораємось!—впевнено відповідали молоді патріоти і бралися за чергову ланку, нехай найважчу, справу.

Навесні за п'ять днів колгосп засіяв весь яровий клин. Неухильно додержувались всі правила агротехніки. Цього сівби уже був виконаний, коли до голови колгоспу прийшла Галина Логейко—секретар комсомольської організації.

— От, комсомольці просять дозволити їм продовжити сівбу,—заявила вона.

З властивою йому жвавістю й енергією Іван Опанасович зразу підтримав ініціативу комсомольців. За три дні було засіяно ще 77 гектарів і, крім того, зорано 63 гектари парів понад план.

За відмінне проведення весняної сівби колгосп одержав перехідний Червоний прапор обласкому і обкому ВЛКСМ(б)У. Перехідний Червоний прапор обкому комсомолу і першу премію в 5.000 карбованців одержала комсомольська організація колгоспу.

Добре засіяні поля обіцяли високий урожай. Наливався колос. В цей час комсомольці і молодь взялися відбудовувати зруйноване ворогом господарство. На зборах вирішили створити п'яту ферму — кролівничу, а також почати збір водоплавної птиці. Кролятник будувала сама молодь. За один день комсомольці зібрали і здали на ферму кілька сот гусей і качок.

Тепер уже на фермах 80 голів рогатої худоби, 13 коней, 30 свиней, 50 овець, багато птиці і кролів. Але їм треба забезпечити теплу і ситу зимівлю. І от дівчата, засукавши рукава, разом з матерями возять корма, місять глину, кладуть цеглу, білять стійла, утеплюють приміщення.

Коли вони відпочивають—ці юнаки й дівчата відродженого колгоспу? В гарячі дні збирання комсомольці-добогрійники Степан Діброва, Микола Федянович, Петро Дзюба, Іван Седей не поверталися з поля, поки не виконають по півтори норми. Віра Діброва, Марія Коваленко, Катерина Котляр, Любов Серік і багато інших нав'язували, замість 8 кіп, по 15 і більше.

На десятий день був скошений останній гектар хліба. Вдень і вночі на токах обох бригад чувся гуркіт молотарки, вдень і вночі надходив хліб на зсипні пункти. 14 серпня Іван Опанасович відрядив останню хлібну валку, відправивши для фронту ще 600 центнерів хліба зверх плану.

В розмалі молотьби комсомольці Степан Діброва, Іван Луцький, Любов Федянович, Віра Стешенко орали стерню, готувалися до осінньої сівби. І тут вони встигли на 30 процентів перевиконати план.

Колгосп імені Ворошилова першим в області закінчив осінню сівбу, бо на всіх роботах діє така всепереможна сила, як комсомол і молодь.

...Село святкує день свого визволення. Лунають пісні. Ви чуєте, як дзвінко співає молодь. Плич-о-пліч, довгим, що розтягнувся на всю вулицю, ланцюжком, в яскравих платтях, веселі і прибрані, крокують вони—ці молоді хазяїни своєї вільної країни.

Д. Морозівська.
Ново-Миколаївський район.

НАЗУСТРІЧ СЛАВНИМ РОКОВИНАМ

З великим піднесенням готуються працівники Мелітопольської МТС зустріти роковини визволення рідного міста від німецьких окупантів. Цей радісний день колектив МТС зобов'язався відмітити перевиконанням свого річного плану тракторних робіт на 10 процентів.

За це змагаються всі бригади. Тракторна бригада Андрія Карначова на кожний 15-сильний трактор уже виробила 667 гектарів м'якої оранки і зекономила 668 кілограмів пального. Бригада Степана Солянника виробила по 589 гектарів м'якої оранки на кожний умовний трактор. Бригади Грицька Лябаха і Степана Мороза мають до 560 гектарів м'якої оранки на 15-сильний трактор і зекономили пального по 1.600—2.000 кілограмів.

Серед трактористів високих виробничих успіхів і значної економії пального добились Дмитро Вовк, Олександр Карначов, Марія Биковська, Павло Данилевко.

Щоб забезпечити безперебійну роботу тракторного парку на осінній сівбі, майстерня МТС ремонтує машини в бригадах. Щоденно вона виконує свої завдання по ремонту до 200 процентів.

В тракторних бригадах добре налагоджена політвідсадова робота. Щоденно трактористи знайомляться з зведеннями Радіоінформбюро, випускаються стінгазети і бойові листки.

Степаненко,
директор МТС.
Коршіков,
секретар парторганізації.
С. Вінніченко,
секретар комсомольської організації.

ОВОЧІ ПОНАД ПЛАН

ПОЛОГИ. (Влас. кор.) Колгосп «Гігант» (голова тов. Борець) і імені Шевченка, Новоселівської сільради, борючись за гідну зустріч річниці визволення Запоріжжя, повністю виконали план поставки овочів державі і продовжують здавати овочі понад план.

Колгосп «Гігант» здав понад план 2.190 пудів капусти, помидорів, колгосп імені Шевченка—840 пудів. Закінчують здачу овочів колгоспи «Аврора», «Сигнал», «Вірний шлях», «П'ятирічка», імені Сталіна, Шевченківської № 2 сільради, та інші.

На допомогу індивідуальним городникам

Рада Народних Комісарів України дала ряд вказівок республіканським, обласним і місцевим організаціям з питання допомоги робітникам і службовцям у збереженні та засолці овочів на зиму.

Раднарком УРСР зобов'язав виконкоми обласд, Наркомісцевпром УРСР, Наркомліспром УРСР, Укоопромлісспілку, Укоопромраду, Укоопінраду, Уповноваженого Головлісохорони при РНК УРСР організувати у вересні і жовтні 1944 року на своїх підприємствах ремонт старої бочкотари і виробництво максимальної кількості нових бочок і діжок для продажу їх, за талонами профспілкових організацій, робітникам і службовцям, які мають індивідуальні городи.

Водночас зобов'язано народних комісарів промислових наркоматів дати вказівки директорам організувати, без шкоди для виконання плану по основному виробництву, в цехах мийжитку і в допоміжних підприємствах відділів робітничого постачання ремонт старої і виробництво нової бочкотари для продажу робітникам і службовцям, які мають городи.

Робітникам і службовцям дозволено з 1 вересня перевозити в поїздах приміського і місцевого сполучення, а також водними шляхами на судах місцевого значення картоплю і овочі в власних городів, в межах 50 кілограмів, з оплатою вартості провозу за існуючим тарифом.

Подяка лікареві Гулякову

(Огляд листів)

До редакції нашої газети надійшло кілька листів трудящих Запорізької області, в яких вони висловлюють подяку лікареві залізничної поліклініки Матвію Федоровичу Гулякову за гарне лікування й чуйне ставлення до хворих.

У своєму листі робітник радгоспу „Червона зірка" Василівського району, тов. Семенов В. Д. пише:

„У 1941 році я захворів на очі: перестав бачити на одне око, а через деякий час ослів і на друге. Під час німецької окупації робітники й колгоспники зовсім були позбавлені будь-якої медичної допомоги, не говоря вже про складні операції. Я зовсім втратив надію повернути зір.

Та ось минули тяжкі дні німецької окупації. Червона Армія визволила трудящих Запорізької області від фашистського ярма і знову повернула нам право на життя. Звернувся до залізничної поліклініки, де лікар Матвій Федорович Гуляков зробив мені складну операцію. Тепер я знову став зрячим, людиною корисною, працездатною. Широ дякую Матвієві Федоровичу Гулякову за повернення мені зору".

— Мені минуло тільки 31 рік, а я став незрячим,—пише нам колгоспник сільгоспартілі імені Чапаєва, села В. Рогачик, Озеров П. Г.—Лікар Гуляков зробив мені операцію і тепер я знову побачив світ і став повноцінною, корисною людиною. Всі сили свої я віддам на відбудову колгоспного господарства, працюватиму, не покладаючи рук. Безмежно дякую Матвія Федоровича Гулякова, що він мені повернув працездатність.

Виносять подяку лікареві М. Ф. Гулякову у своїх листах також тт. Наріжна Є., Майборода А. А., Несміян В.

СЛІДАМИ ВИСТУПІВ „ЧЕРВОНОГО ЗАПОРІЖЖЯ"

„Безвідповідальні керівники"

Під таким заголовком в газеті „Червоне Запоріжжя" від 11 серпня ц. р. було вміщено статтю, в якій оддавалась критиці погана робота на збиранні хліба в колгоспах „Камінка" та імені Жданова.

Як повідомив редакцію секретар Пологівського РК КП(б)У тов. Ігарін, факти, зазначені в статті, цілком стверджались.

Рішенням бюро райкому, за погану організацію роботи на збиранні врожаю в колгоспі „Камінка" на голову колгоспу—комуніста Чернова накладено партійне стягнення.

Питання про погану роботу голови колгоспу імені Жданова тов. Гриня обговорено на засіданні виконкому районної Ради депутатів трудящих.

Воєнні дії в Західній Європі

ЛОНДОН, 24 вересня. (ТАРС). У повідомленні штабу верховного командування експедиційних сил союзників говориться:

23 вересня відбувалися тяжкі бої в районі клину союзників в Голландії. Особливо запеклі бої точились поблизу Арнгема, де ворог чинить дуже велике тиснення. Союзні війська закріпилися в районі між ріками Недер-Рейн і Ваал. Війська союзників поліпшили свої позиції в Неймегені і закріпилися на передмостовому укріпленні в районі канала Буа-ле-Дюк, поблизу основи клину, створеного союзними військами в розташуванні противника. Протягом дня авіадесантні війська союзників продовжували одержувати підкріплення.

На схід від Антверпена союзні війська створили передмостове укріплення в районі каналу Маас-Ескo і просунулись вперед.

Становище на всьому фронті від району Гейленкіохіна до долини ріки Мерт майже не змінилося. В районі Аахена противник везе вогонь по розвідувальних загонах союзників і в передмісті міста, де ворожим військам, очевидно, вдалося добре окопатися.

В Штольберґу ліквідовані окремі вогнища опору, проте на південний схід від міста союзні війська, які просуваються вперед, зустрічають упертий опір противника.

На ділянці фронту, яка межує з німецькою частиною Люксембурга, територія очищається від ворожих вогнищ опору.

Союзні війська просунулися на 9 миль на північ від Нансі і визволили місто Море.

Авіація союзників атакувала об'єкти противника.

ЛОНДОН, 24 вересня. (ТАРС). У повідомленні штабу збройних сил союзників на Середземноморському театрі воєнних операцій говориться:

Частини американської 5-ї армії розвивають успіх після прориву „Готської лінії", на північ від Фіренцуоли. Зайняті важливі висоти на північ від цього міста.

На правому фланзі англійські і індійські частини 5-ї армії захопили кілька панівних висот і наближаються до міста Палаццуоло.

На адріатичній ділянці фронту частини 8-ої армії форсували на широкому фронті ріку Маррекія. На північ від Ріміні англійські частини 8-ої армії наштовхнулися на сильний опір противника на підступах від міста Баллярі. У важко прохідній місцевості на північ від міста Сан-Марінео, який зараз повністю перебуває в руках союзників, було відбито кілька сильних контратак противника. В ході боїв протягом минулої доби союзних армій з двох боків противника було замушений залишити всі свої заздалегідь підготовлені позиції на „Готській лінії" за винятком ділянки на захід від Фути. Англійські частини 8-ої армії просунулися у важко прохідній місцевості на північ від долини Верхнього Тібру, Арно і зайняли велику кількість міст.

23 вересня важкі бомбардувальники атакували промислові об'єкти в Сувенті, стратегічні станції в Австрії і залізничні мости в Північно-Східній Італії.

Авіація союзників активно діяла проти військових об'єктів противника в Югославії.

ЛОНДОН, 25 вересня. (ТАРС). У повідомленні штабу верховного командування експедиційних сил союзників говориться:

Тривають запеклі бої в районі Аахена, де союзникам вдалося під прикриттям потужних перепон підкріпити свої позиції на північний берег ріки. На схід від Неймегена війська союзників, здолавши упертий опір ворога, вступили на територію Німеччини поблизу лісу Рейхсвальд. На північ від Буа-ле-Дюк війська союзників розширили своє передмостове укріплення в районі Дерне і далі на захід відтіснили противника від каналу Ескo до основної лінії каналу Антверпен—Терніґуз.

У районі Реттена на південь від Аахена війська союзників ліквідували укріплений пункт противника і добились деяких територіальних успіхів. У секторі Меца ворог все ще займає міцну позицію за західному березі ріки Мозель і на південь від Меца. У цьому секторі військам союзників зустрічають упертий опір.

За вісім миль на північний схід від Ліссі визволено Лейр.

Авіація союзників підтримувала об'єднаних військ союзників у Голландії, Східній Франції і атакувала укріплення і зв'язок противника в районі Кале.

ЛОНДОН, 25 вересня. (ТАРС). У повідомленні штабу збройних сил союзників на Середземноморському театрі воєнних операцій говориться, що на центральній ділянці фронту в Італії частини 5-ї армії продовжували просуватися вперед. На адріатичній ділянці фронту—запеклі бої. Військові кораблі союзників продовжували вогневі операції в Генуезькій затоці, а також в Адріатичному та Егейському морях.

Авіація союзників чинила нальоти на об'єкти противника в Греції, Югославії і в зоні боїв у Північній Італії.

Нальоти авіації союзників на Німеччину

ЛОНДОН, 24 вересня. (ТАРС). Англійське міністерство авіації повідомляє, що в ніч на 24 вересня великі з'єднання англійських бомбардувальників зробили наліт на Нейсе (главань і промислове місто в кількох милях на південний захід від Дюссельдорфа) і Мюнстер. Крім того, був піддавий бомбардуванню Бохум.

Минулої ночі літаки союзників атакували баржі на Рейні і Маасі, а також транспорт противника на шляху на захід від Кельна.

Німці евакуюють населення Рейнської області

ЛОНДОН, 24 вересня. (ТАРС). Як передає лондонське радіо, німецькі власті, у зв'язку з наступом союзників, приступили до повної примусової евакуації цивільного населення лівого берега Рейна, в першу чергу з району Аахена і Кельна, який налічує коло 2 мільонів жителів. Згідно виданому німецькими властями наказу, евакуації підлягає все населення, за винятком чоловіків віком від 16 а з 60 років, які можуть бути використані на копання окопів і інші оборонні роботи. Залізничний транспорт надається тільки старим і жінкам з немовлятами. Решті пропонується евакуюватися пішки.

Воєнні дії в Словакії

ЛОНДОН, 23 вересня (ТАРС). Агентство Рейтер передає повідомлення чехословацьких військових властей про те, що в Словакії, в районі на північ від Мартина чехословацькі патріоти ведуть оборонні бої проти крупних сил противника, підтриманих танками і повітряними силами, що перейшли в атаку. Посилився також німецький наїзд в районі Пряшева. Наступ чехословаків в районі Гронрада розвивається успішно. Противникові відкинуто з позицій, які він займав, при чому взято полонених і захоплено великі матеріали. У зовні роки Вас помічалась діяльність розвідувальних частин обох сторін. Партизани посилили свою діяльність в районах, окупованих німцями.

Бої в Югославії

ЖЕНЕВА, 24 вересня. (ТАРС). Як повідомляють з Югославії, у повідомленні югославської народно-визвольної армії говориться, що після визволення Ліозна, де частини югославської народно-визвольної армії з'єдналися з партизанськими загонами, дівчини на північ від Дрвара, югославські військові досягли околиць до Белграда. У Шумадії робляться приготування Радовці та Смедерево (біля Белграда) приєднались до югославських частин.

Рішення румунського уряду про арешт винуватців війни проти Об'єднаних Націй

БУХАРЕСТ, 23 вересня. (ТАРС). Як повідомляє газета „Універсул", на засіданні ради міністрів прийнято рішення про арешт всіх осіб, відповідальних за становище країні, яке виникло в зв'язку з виходом Румунії з війни проти Об'єднаних Націй.

Декрет про включення французьких внутрішніх сил до складу регулярної армії

ПАРИЖ, 24 вересня. (ТАРС). Як повідомляє паризьке радіо, в „Журналь офісьель" опубліковано декрет про включення французьких внутрішніх збройних сил до складу регулярної армії.

Заборонення плавання іноземних суден у шведських територіальних водах

СТОКГОЛЬМ, 24 вересня. (ТАРС). Як передає шведське радіо, у Стокгольмі опубліковано таке офіціальне комюніке:

„В зв'язку з становищем, яке склалося у Балтійському морі і районі, що прилягають до Ботнічеського гирла, починаючи з 27 вересня, не допускається плавання іноземних торгових суден у шведських територіальних водах. Потерпілі катастрофи і в Ботнічеському морі—в тому числі на матеріальних мілинах від кордону біля ріки Горесунд, включаючи канал Фольстербру, на які і західній день знаходяться у шведських водах, можуть залишатися відповідно з спеціальними правилами".

Прибуття делегації профспілок СРСР до Риму

РІМ, 23 вересня. (ТАРС). Римські газети повідомляють про прибуття 23 вересня до Риму делегації радянських профспілок.

Відповідальний редактор
О. ШАБАЛІН

ЮНОСТЬ імені Леніна
З 24-го ВЕРЕСНЯ ТА ЩОДНЯ
кінотеатр
новий американський кольоровий
„ДЖУНГЛІ"
Початок сеансів о 12 год. дня
Міський ім. Франка — театр ім.
Сьогодні
„ЛАЙ СЕРЦЮ НОЛЮ,
ЗАЦЕПЕ Й НЕВОЛЯ"
Музична в 3 діях.
Початок о 8-й г. вечора
ПОТРІБНИЙ КУРЬЄР

Хрещатик

Одним з перших прорвався до міста старший лейтенант Козаков. Ще огрнзалися вогнем німецькі автоматники, що сховалися в підвалах і на горищах; ще гриміли гармати на Брест-Литовському шосе і потрясали повітря розриви мін, закладених німцями в кращих будинках, коли Козаков з трьома бійцями прорвався на вишку будинку обкому партії і поставив на ньому червоний прапор. Через хвилину хорошу вразила ворожа куля. Його поховали тут же, на Хрещатику.

Я побачив Хрещатик через кілька годин. Ще димилися руїни. По щебню й цегляному, якою був засипаний асфальт, йшли наші танки. Воїни-хоробрі хроніки гітлерівців. Хрещатиком йшли батальйони героїв, що форсували Дніпро. Вони йшли, похмуро дивлячись на руїни колись прекрасних будинків, понівечених фашистськими катами. Йшли уральці і сибіряки, москвичі і далекосхідники. Йшли сини України, що билися за свій рідний Київ у горах Кавказа і коло берегів Волги. В їх суворих очах горіла люта ненависть, що не знає пощади до німців, які так підло поглумилися з святині українського народу.

Вдруге я побачив Хрещатик у вересні 1944 року. Страшенний гуркіт екскаваторів, характерний брязкіт транспортерів і тисячі людей з кирками і лопатами в руках — все це з першої хвилини входить в атмосферу грандіозної будови. Кияни працюють над відродженням Хрещатика з справжнім піднесенням. Їх трудові рекорди на розчищеній території від завалів мимоволі воскрешають в пам'яті образ будівництва в епоху сталінських п'ятирічок.

Минуло трохи більше півроку з того дня, коли глава Уряду України тов. Хрущов з трибуни VI сесії Верховної Ради УРСР звернувся до киян із закликом відбудувати Хрещатик. Треба знати, в що перетворили німецькі недолюдки центральну магістраль Києва, щоб уявити, яку гігантську працю взяли на себе кияни. І треба бачити, з яким захопленням працюють вони сьогодні на Хрещатику, щоб пройнятися їх вірою, що незабаром відродиться краса і гордість столиці України.

За шість місяців трудящі столиці відпрацювали коло 2.000.000 годин. Вони розібрали 250.000 кубометрів завалів. Це лише частина того, що треба буде ще зробити. Що стоять покалічені, обвуглені коробки будинків. Їх треба розібрати, а ділянки, що на них вони розташовані, заасфальтувати. Хрещатик розширюється. Він буде однією з найпросторіших міських магістралей.

Недавно з Хрещатика був перенесений на кладовище і похований з військовими почестями прах гер Ігнатого офіцера, який поставив у Києві наш радянський прапор. Місце, на якому він був похований 6 листопада 1913 року, розчищене від руїн, висаджений в повітря цегляний будинок обкому партії розібраний. Тут буде споруджено одну з монументальних будов нового архітектурного ансамблю, над проектом якої працює головний архітектор міста академік Власов.

На ряді ділянок відбудовники Хрещатика вже перейшли від розчищення території до будівництва. Почато спорудження першого капітального об'єкту — підземного колектора, в якому буде зосереджене все газове, електричне і телефонне господарство району. Вже вирито два котловани глибиною в 5 метрів, довжиною в 120 метрів кожний. Вже почалося бетонування і поглиблення каналів фундаменту. Закінчується асфальтування на ділянці від вулиці Леніна до Бесарабки.

На Хрещатику відроджуються традиції багатьох наших народних будов. Тут працюють люди різних професій, віків, суспільного становища. Біля транспортерів, бетономішалок, на розбиранні висаджених у повітря будинків ми побачили поетів-академіків Павла Тичину і Максима Рильського, слюсаря заводу імені Сталіна Миколу Нащенка і народну артистку СРСР Наталю Ужвій, депутата Верховної Ради України Сазарова і знаменитого циркового іллюзіоніста Кіо. Кожен свою частину у відбудування Хрещатика вважають за свій почесний обов'язок і їх захоплює битва цеглою. Гості столиці — тут працювали уральці сибіряки, делегати Сталінграда, що змагаються з киянами за найшвидше відродження своїх міст.

В ці дні на будівельних ділянках розгорнувся соціалістичне змагання на честь 27 роковин Жовтня. Свято цього року подвійно радісне для киян—воно збігається з днем визволення і їх улюбленого міста від ярма німецьких окупантів.

На будівництві запроваджений особистий рахунок силовиз. Його відкрила бригада колективу Укрконторгу зв'язку, якою керує бухгалтер Віктор Семенович Колосов. У свій сотий вихідний на будівництво бригада Колосова виконала 12,5 норм. Поважні показники на особистому рахунку дніпровських водників. Треба було розібрати 30-метрову стіну зруйнованого будинку. Застосування вибухової речовини затримало б на кілька годин роботу суспільних ділянок. Дніпровні Шевченко, Бав, Клавковський та інші сміливо і просто розв'язали це завдання. Вони вилізли на край стіни, зачепили на ній металевий трос, другий кінець якого був закріплений біля тягача. Сильним ривком тягача стіна була перекинута і потім розібрана. Бригада виконала завдання на 500 процентів.

Ми були присутніми при цікавому діалозі, що відбувався між начальником будівництва Хрещатика тов. Просяником і старою жінкою. Вона стояла біля осколків, чекаючи, поки їх завантажать битою цеглою. Ганна Абрамовні Ромашерська 72 роки. Вона прийшла на Хрещатик разом з колективом цирку, в якому до війни працювала її син. Начальник будівництва пояснював їй ціни додому («Ну, не треба ж, відпочивайте, мамаша. Молоді за вас попрацюють»). Але старушка категорично відмовилась.

—Ось тут,—сказала вона, вказуючи рукою на купи руїн,—у цьому будинку я прожила 50 років, тут вони розстріляли трьох моїх дочок, п'ятьох синів; вони вбрали в своїх таборах. Діток моїх не воскресити. Ну, а Хрещатик, коли сильне всім влаштся, відбудувати можна. Так ти вже не перешкоджай мені, синок, — суворо закінчила стара киянка і потім відсунулась до осколків.

На Хрещатику працюють військовополонені німці. Їх пеньковані сірошелеві мундири різко виділяються на загальному фоні будівництва. Вони працюють мовчки, болгузівши потупивши очі. Вони добиться співчуття. Вони на місці злочину. Їх очікує суцільна стіна ненависті людей, яким за 25 місяців свого каліфікування в Києві вони завдавали стільки горя й муки.

Хрещатик буде відроджений, якими цінностями його з центру та руїн назустріч новій славі. На місці нинішніх руїн будуть збудовані величні будинки-палаци. Але кияни не забудуть і не простять знову фашистським катам.

А. ГОРЧИНСЬКИЙ.
(Спецкор ТАРС).

БЕ—01277

м. Запоріжжя, друкарня «Комунар» обл. комітету комуністичної партії (б-ів) України, вул. Ілліча, 24. Адреса редакції: вул. Жуковської і Гуртівницької. Зд. 7.